

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2458

Vragen van het lid **De Mos** (PVV) aan de minister van Defensie en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over *de Zandmotor* (ingezonden 28 maart 2011).

Antwoord van staatssecretaris **Atsma** (Infrastructuur en Milieu), mede namens de minister van Defensie (ontvangen 10 mei 2011).

Vraag 1

Bent u bekend met de aangehaalde artikelen van nu.nl en district8.net?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe verklaart u, kijkende naar bovengenoemde artikelen, dat voortdurend explosieven en munitieartikelen opgespoten worden en/of reeds opgespoten zijn, terwijl u in uw antwoord stelt: «Hierbij zijn dergelijke voorkomens niet aangetoond»?³

Antwoord 2

Bovengenoemde artikelen gaan niet over zand dat voor de zandmotor wordt opgespoten. Ze gaan over zandsuppleties uitgevoerd voor het versterken van de «zwakke schakel Scheveningen» in 2010 en fosforgranaten die in 2007 waarschijnlijk door een storm zijn aangespoeld langs de Nederlandse kust. Het komt niet vaak voor dat explosieven op het strand gevonden worden ten gevolge van suppleties. De keren dat er een relatie was zijn er aanvullende maatregelen getroffen. Zoals aanpassingen aan het rooster dat explosieven tegenhoudt in de zuigmond van de sleepopper.

Vraag 3

Is het u bekend dat tijdens het opspuiten van het zand voor de Zandmotor, door de opspuitleidingen harde – vooralsnog onbekende – voorwerpen mee worden opgespoten, hetgeen door bezoekers aan de opspuitwerkzaamheden

¹ District8.net, «Granaat aangetroffen tijdens opspuiten strand Scheveningen», 22 januari 2010.

² Nu.nl, «Fosforgranaten aangetroffen op stranden», 10 november 2007.

³ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010–2011, nr. 965.

van dichtbij is waargenomen en doorgegeven aan het actiecomité «Stop de Zandmotor»? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ja, tijdens het baggeren worden naast zand ook voorwerpen die in de zandbodem zitten opgezogen. Door middel van een rooster worden grote en kleine voorwerpen gescheiden. Alleen de kleine voorwerpen komen in het baggerschip terecht en kunnen uiteindelijk op het strand belanden.

Vraag 4

Bent u ervan in kennis gesteld dat tijdens de werkzaamheden van het opspuiten van de Zandmotor, mogelijk door toedoen van een zwaar explosief, een T-stuk van de opspuitleiding is geëxplodeerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Nee. Ik ben hier niet van in kennis gesteld. Er heeft geen explosie plaatsgevonden. Er is geen onderzoek van de politie geweest. Bij het project «zwakke schakel Delflandse kust» is bij het opspuiten van zand een T-stuk gescheurd, door slijtage van de leiding en het optreden van een zandprop bij het opstarten van het onder hoge druk persen van zand. Het T-stuk is na ongeveer 2 weken afgevoerd naar de werf van de aannemer om te worden gerecycled. Er is een foto van beschikbaar. Dit project werd in februari 2011 ter hoogte van waar nu de zandmotor wordt aangelegd uitgevoerd. Er is medewerkers van de aannemer geen zwijgplicht over deze gebeurtenis opgelegd.

Vraag 5

Kunt u aangeven waarom na het exploderen van het T-stuk, de werkzaamheden van het met zand opspuiten van de Zandmotor, niet per direct – om redenen van veiligheid en voor onderzoek – zijn stopgezet?

Antwoord 5

Zie antwoord 4.

Vraag 6

Kunt u verklaren waarom het exploderen van voorvermeld T-stuk niet bij de Politie is gemeld, zodat door politie en Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) onderzoek naar de oorzaak van de explosie gedaan had kunnen worden?

Antwoord 6

Zie antwoord 4.

Vraag 7

Kunt u uitleggen waarom het geëxplodeerde T-stuk niet ter plaatse ter beschikking gehouden is, voor onderzoek door de politie en de EODD?

Antwoord 7

Zie antwoord 4.

Vraag 8

Hoe is het mogelijk dat de politie na het vernemen van het exploderen van een T-stuk van de opspuitleiding, tijdens onderzoek naar het exploderen van dit onderdeel, wordt tegengewerkt door ontwijkende antwoorden van het opspuitbedrijf, zoals: «moet u niet bij mij zijn» en «is mij onbekend»?

Antwoord 8

Zie antwoord 4.

Vraag 9

Deelt u de mening dat gezien de antwoorden van de medewerkers van het opspuitbedrijf, er sprake lijkt te zijn van een opgelegde zwijgplicht aan deze medewerkers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Zie antwoord 4.

Vraag 10

Vindt u ook dat door de verdwijning van het betreffende T-stuk, de indruk wordt gewekt dat er iets ongeoorloofds is gebeurd waarvan het bewijsmateriaal wordt weggemoffeld én dat het onderdeel snel moet worden opgespoord en voor onderzoek moet worden gegeven aan de politie en de EODD? Zo ja, kunt u hier zo snel mogelijk voor zorgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Zie antwoord 4.

Vraag 11

Bezit het dappere personeel van de EODD de kennis, het materiaal (gasmaskers, kleding etc.) en de opleiding om mogelijk aan te treffen kruiken met gifgas in het opgespoten zand te herkennen en te verwijderen (kruiken waarvan, doordat deze lange tijd in het water gelegen hebben, de Duitstalige etiketten zijn afgeweekt en daardoor niet meer direct als zodanig herkenbaar zijn als kruiken met een onverdund concentraat gifgas)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Ja. Het personeel van de EODD beschikt over de kennis, de opleiding en het materieel om desbetreffende kruiken met gifgas eventueel te herkennen en te verwijderen. De EODD gebruikt daarbij pakken die beschermen tegen chemische besmetting en gasmaskers. Ook bezit de EODD verpakkingsmateriaal waarmee mogelijke verdachte kruiken veilig kunnen worden vervoerd. Als de EODD op locatie kruiken zonder etiket aantreft, worden die uit voorzorg behandeld alsof die met chemisch (oefen)strijdmiddel zijn gevuld.

Vraag 12

Zijn er beschermende maatregelen genomen tegen de mogelijke aanwezigheid van kruiken met gifgas en het besmet raken met gifgas, tijdens de werkzaamheden van de aanleg van de Zandmotor en zijn deze in de directe omgeving aanwezig? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

Nee. De zandwingebieden zijn niet verdacht. Een bommenrooster in de zuigmond zorgt ervoor dat grote voorwerpen zoals genoemde kruiken, worden tegengehouden. Er zijn tot op heden geen vondsten bekend van gifgaskruiken die met het opgespoten zand uit de Noordzee zijn meegekomen. Er zijn geen aanvullende beschermende maatregelen op het strand genomen. Met de hulpdiensten zijn afspraken gemaakt over hoe te handelen bij een incident en over de bereikbaarheid van het gebied.

Vraag 13

Zijn er, in vervolg op vraag 12, beschermende maatregelen genomen voor noodsituaties in te zetten hulpdiensten, zoals politie (voor afzetting) en ambulancepersoneel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13

Zie antwoord 12.

Vraag 14

Wordt er na het afronden van het opspuiten van de Zandmotor – door erkende bedrijven – onderzoek gedaan, middels professionele detectieapparatuur, naar de aanwezigheid van in de Zandmotor mee opgespoten explosieven, kruiken met gifgas en/of munitieartikelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 14

Nee, alleen kleine voorwerpen kunnen worden mee opgezogen. Uit de ervaring met andere grootschalige zandsuppleties, blijkt dat het niet noodzakelijk is een dergelijk onderzoek uit te voeren. Bij de zandmotor is de kans op aanwezigheid van kleine munitie niet groter dan bij reguliere suppleties. Er wordt middels visuele inspectie toezicht gehouden door het Zuid-Hollands Landschap.

Vraag 15

Kunt u uitleggen wie, nadat de werkzaamheden van het opspuiten van zand voor de Zandmotor zijn afgerond, controle uitvoert op zich naar boven werkende explosieven, kruiken met gifgas en/of munitieartikelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 15

Zie antwoord 14.

Vraag 16

Kunt u aangeven welke maatregelen er zijn genomen tegen strandbezoekers die toevallig of door gericht te gaan zoeken, explosieven, kruiken met gifgas en/of munitieartikelen vinden en mee naar huis nemen met alle gevolgen van dien voor de vindsters en diens woonwijken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 16

Tijdens de aanleg van de zandmotor is het terrein niet toegankelijk voor strandbezoekers, hier wordt op toegezien door de opdrachtnemer. Na aanleg van de zandmotor is het volgens de geldende algemene plaatselijke verordening verboden om gericht te zoeken naar explosieven.

Vraag 17

Welke maatregelen zijn er genomen tegen goedbedoelende strandbezoekers die op explosieven, kruiken met gifgas en/of munitieartikelen stuiten en daar ter plaatse mobiel naast gaan staan bellen om een melding bij de politie te doen, wat vanwege de gebruikte frequenties mogelijk levensgevaarlijk kan zijn?

Antwoord 17

Alleen bommen waarin elektronica is verwerkt, kunnen mogelijk afgaan als in de directe nabijheid daarvan wordt gebeld. De kans dat een dergelijke bom bij het opspuiten van Noorzeezand meekomt, is zeer klein. Maatregelen tegen het gebruik van mobiele telefoons op het strand worden in verband hiermee dan ook niet nodig geacht. Doorsnee munitie, zoals de eerder op het strand aangetroffen fosforgranaten, kan niet exploderen door het gebruik van mobiele telefonie. De gifgaskruiken kunnen niet ontploffen, omdat er geen explosieven in zitten.

Vraag 18

Kunt u aangeven of er voor dergelijke meldingen van goedbedoelende strandbezoekers wel voldoende politieagenten beschikbaar zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 18

De politie komt altijd in actie bij meldingen van gevonden munitie.

Vraag 19

Kunt u uitleggen wie in de toekomst aansprakelijk is te stellen als er slachtoffers vallen door opgespoten explosieven, kruiken met gifgas en/of munitieartikelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 19

Zoals blijkt uit de beantwoording van de bovenstaande vragen worden door middel van een rooster aan boord van het baggerschip grote voorwerpen van het zand gescheiden. Bij de zandmotor is de kans op aanwezigheid van kleine munitie niet groter dan bij reguliere suppleties. In voorkomende gevallen kan een beroep op deskundigheid van de EODD worden gedaan en tijdens de aanlegfase is het terrein van de zandmotor niet toegankelijk voor het publiek. Ik acht het daarom onwaarschijnlijk dat er ten gevolge van een opgespoten gifgaskruik, munitie of een ander explosief slachtoffers kunnen vallen. Zou zich toch een dergelijk ongeval voordoen, dan zal het van de omstandigheden van het geval afhangen of sprake is van onrechtmatige daad en aan wie die onrechtmatige daad kan worden toegerekend. Het reeds nu beantwoorden van de algemene vraag wie in toekomst aansprakelijk zal kunnen worden gehouden is daardoor niet mogelijk.

Vraag 20

Deelt u de mening, alle vragen overziend, dat het zeer verstandig is om per direct alle werkzaamheden aan de Zandmotor te staken en eerst een diepgaand onderzoek in te stellen naar vermelde zaken, voordat er grote ongelukken gebeuren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 20

Nee, de aanleg van de Zandmotor kent geen ander risicoprofiel dan andere grote suppletiewerken die reeds tientallen jaren zonder grote incidenten langs de Nederlandse kust zijn en worden uitgevoerd.